

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

**ЎСИБ КЕЛАЁТГАН ЁШ АВЛОД ЖИСМОНИЙ
ТАРБИЯСИ ВА СПОРТДА ИННОВАЦИОН
ТЕХНОЛОГИЯЛАР**

**Халқаро иштирокчилар ҳамкорлигида республика илмий-амалий
анжумани материаллари**

**Бухоро шаҳри
2019 йил 7 июнь**

**ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СПОРТЕ И
ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ПОДРАСТАЮЩЕГО
ПОКОЛЕНИЯ**

**Материалы республиканской научно-практической конференции с
международным участием**

**Бухоро
“Дурдона” нашриёти
2019**

noqulayliklar yaratadi. Axborot texnologiyalarini professional faoliyatda qo'llash murabbiylarga suzish texnikalarining batafsil tahlil qilish imkonini beradi. Asosiy ko'rsatkichlarni kiritish natijasida suzuvchilarning harakatlarini uch o'lchovli vizualizatsiyasi va animatsiyasini yaratiladi. (1-rasm)

Virtual model suzuvchining jismoniy xususiyatlarini hisobga olgan holda sport taraqqiyotini namoyish etadi. Sportchining vizualizatsiya qilingan va o'lchangan ko'rsatkichlari sportchining uch o'lchovli modelini yaratadi va joriy ko'rsatkichlarni taxlil qilish imkonini beradi. Buni esa an'anaviy video yordamida tahlil qilish qiyin bo'lardi. Shu bilan birga, vizualizatsiya dasturini yordamida murabbiy tomonidan yaratilgan turli toifadagi sportchilarning bibliotekasi suzishning turli uslublarini solishtirish va tahlil qilish imkonini beradi. Vizual muhit - insonga ko'rish organlari orqali qabul qilinadigan axborot oqimi. Insonga umumiy psixologik ta'sir o'tkazishi bo'yicha vizual muhitning komfortli, me'yoriy, gomogenli va agressiv turlari mavjud. Virtual ob'ektlar yoki jarayonlar-haqiqiy mavjud bo'lgan, shuningdek tasavvur qilinadigan ob'ektlar yoki jarayonlarning elektron modeli. «Virtual» so'zi elektron tashuvchilarida ko'rsatiladigan ta'lim yoki boshqa ob'ektlarning elektron analoglari tavsifini ko'rsatish uchun qo'llaniladi. Bundan tashqari ushbu ibora elektron model bilan ishlash paytida, haqiqiy fazoviy metaforani davom ettiruvchi interfays texnologiyalari multimediasiga asoslangan miqdorini bildiradi.

Kompyuter vizualizatsiyasidan foydalangan holda sportchilarni tayyorlash 1960 yillarda ilk bor AQSh da qo'llanib kelingan. Hozirgi kunda ushbu yo'nalish o'z natijasini ko'rsatib kelmoqda. Tadqiqot o'tkazilayotgan davrda basketbol bilan shug'ullanuvchi sportchilarni uch guruhga bo'lishgan. Birinchi guruh sportchilar har kun sport zaliga kelib basketbol o'ynash, basketbol to'plarini halqaga tashlash texnikalarini o'rganishgan. Ikkinchi guruh esa xech qanday sport bilan shug'ullanmagan. Uchinchi guruh sportchilar kompyuter vizualizatsiya dasturlari orqali basketbol texnikalarini o'rganib, basketbol o'yinlarini o'zlarining tasavurlarida aks ettirib kelishgan. Bir oydan so'ng natijalar tekshirilganda birinchi guruh sportchilar 23%-25% ga, ikkinchi guruh hech kanday natijaga erishmagan hamda uchinchi guruh esa ko'rsatkichlarini 24-25% ga oshirgan. Natijalar shuni ko'rsatadikim sport sohasida axborot texnologiyalaridan foydalangan holda sportchilarni tayyorlash yuqori natijaga erishishga olib keladi.

Adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori.-Toshkent: Sharq, 1999.-15 b.
2. Uzluksiz ta'lim tizimi uchun o'quv adabiyotlarining yangi avlodini yaratish konsepsiyasi. Toshkent-«Shark».-2002.
- 3A.A.Abduqodirov, A.X.Pardayev, Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti, Monografiya, Toshkent: Fan, 2009. 146 b.

SPORT SOHASIDA ELECTRON QO'LLANMALARNI QO'LLASHNING AFZALLIKLARI

Xusenov M.Z., o'qituvchi

Buxoro davlat universitet, Buxoro, O'zbekiston

Barcha jabhalar qatorida sport sohasida ham axborot texnologiyalari muhim ahamiyat kasb etib bormoqda. Prezidentimiz tomonidan 2018 yilni O'zbekistonda «Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili» deb e'lon qilinishi bejiz emas.

Texnika yildan – yilga rivojlanmoqda, internet foydalanuvchilari soni jadallik bilan o'smoqda, ijtimoiy tarmoqlarga kiruvchilar ko'paymoqda. Hozirgi kunga qadar 57 ta davlatda, jumladan, yurtimizda ham kurash bo'yicha qo'llanmalar tayyorlangan bo'lib, turli tillarda (koreys, vetnam, turk, indoneys...) chop etilgan. Ammo kurash sportiga oid elektron qo'llanma hali yaratilmagan desak mubolag'a bo'lmaydi. Bugunga qadar kurash sportiga oid bilimlar kitob shaklidagi qo'llanmalardan o'rganilib kelingan bo'lsa, endilikda elektron qo'llanma ustida ishlanib kelinmoqda. Elektron qo'llanma qog'oz variantidagi qo'llanmadan afzalroqdir. Nega? Chunki, elektron qo'llanma jonli harakatlar orqali o'rgatadi va bu jihat tezroq o'rganishga, tushuntirishga ko'mak beradi. Bundan oldin ham kurash sportida hakamlarni o'qitish bo'yicha video qo'llanma tayyorlangan. Hakamlar o'rtasida bahs – munozaralarning oldini olgan holda, videoqo'llanmada har bitta qoidaga alohida to'xtalib, batafsil tushuntirilgan.



Elektron qo'llanmada matnli, audio, grafika va animatsiyalardan tashqari, kurashning har bir usullari, qonun-qoidalari, atamaları videotasvir orqali ham taqdim etiladi. Endilikda yaratilayotgan elektron o'quv qo'llanmasidan ko'zlangan maqsad: yoshlarda va dunyoda milliy sportimiz targ'ibotini kuchaytirish, jahonda Vatanimiz nufuzini yanada oshirish.

Elektron o'quv adabiyotlarining amaliyotda qo'llanilishi e'tiborga olinganda elektron darsliklar quyidagi xususiyatlarga ega bo'lishi kuzatilmoqda:

- o'rganilayotgan materialni an'anaviy o'quv adabiyotlariga nisbatan induktiv yondashish, eshitish va emotsional xotiralarga ta'sir qilish yo'llari bilan yetkazish orqali tushunishni yengillashtiradi;

- ta'lim oluvchilarning ehtiyojiga, tayyorgarlik darajasiga, intellektual imkoniyatlariga moslashtiriladi;

- o'quv predmetining mohiyatiga diqqatni jalb etgan holda ko'p sondagi ma'lumotlarni va topshiriqlarni qarab chiqish va ko'proq amaliy masalalar yechishga imkon yaratgan holda murakkab hisoblashlar va almashtirishlardan xalos etadi;

- o'rganishning barcha bosqichlarida o'zini-o'zi tekshirib ko'rish uchun keng imkoniyatlarni yaratadi;

- ishni chiroyli, aniq rasmiylashtirishlarga va uni o'qituvchiga fayl yoki qog'ozga chop etgan holda topshirishiga imkon beradi;

- tajribali o'qituvchi vazifasini cheklanmagan tushuntirishlarni, sanoqsiz takrorlashlarni, eslatishlarni taqdim etgan holda bajaradi.

Yurtimizda sport rivojiga davlat miqyosida katta e'tibor berilmoqda. Shunga qaramay, sportning barcha jabhalarida ham axborot texnologiyalari keng qo'llanilmoqda, elektron qo'llanmalar yaratilmoqda

Adabiyotlar:

1. Sh.Razzoqov va boshqalar, Kompyuter grafikasi, O'quv qo'llanma, Toshkent: Talqin, 2006. 240 b.

2. Sh.A.Nazirov, R.V.Qobulov, Ob'ektga mo'ljallangan dasturlash, O'quv qo'llanma, Toshkent: G'.G'ulom, 2008. 184 b.

3. M.T.Xodjiyev, Sh.Razzokov. Elektron darsliklarni yaratish tamoyillari, afzalliklari, ularga qo'yiladigan talablar va ishlab chiqish bosqichlari. Buxoro: «Texnotasvir».-2004.

ЖИСМОНИЙ МАДАНИЯТ ТАЪЛИМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАЪЛИМНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ КАФОЛАТИ

*Шукуров Р.С., доцент, Акрамов А.Ш., магистрант
Бухоро давлат университети, Бухоро, Ўзбекистон*

Республикада кадрлар тайёрлашнинг мақсадли тизимини ривожлантириш, жамият ва

МУНДАРИЖА

Бухоро давлат университети ректори О.Х.Хамидовнинг анжуман иштирокчилари ва меҳмонларига табрик сўзи.....	3
I БЎЛИМ. ЖИСМОНИЙ МАДАНИЯТ ТАЪЛИМИДА ЯНГИ МАЪНО ВА МАЪМУН	4
Жабакон В.Е. Трансдисциплинарная модификация содержания образования по физической культуре	4
Хаджиев М.Т. Развитие профессиональных компетенций У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ.....	5
Рафиев Ҳ.Т. Умумтаълим мактабларида жисмоний маданият таълимини такомиллаштириш хусусида	7
Kadirov R.X. Jismoniy madaniyat ta'lim yo'nalishida talabalar ilmiy faoliyatining zamonaviy modeli	8
Ашуров А.Д., Исаев Н.И., Обланазаров Ф.А., Сифат – спорт таълим соҳаси ривожининг асосий гарови	12
Ҳайитов Н.Ш. Оила жисмоний маданиятини шакллантиришнинг аҳамияти ва уни амалга ошириш масалалари.....	14
Xoliqov U.Q. Jismoniy madaniyat ta'limida shaxmat tarixining pedagogik asoslari.....	16
Karimov A.K., Ernazarova Sh.X. Jismoniy mashqlar texnikasi	18
Тўхтаев Б. Академик лицей ўқувчиларининг жисмоний тарбия таълими самарадорлигини баҳолаш тажрибаси	19
Орипова Н.М. Спорт талантини эрта аниқлашнинг ўзига хос хусусиятлари	20
Давронов Н.И. Қадриятлар тизимида жисмоний маданиятнинг аҳамияти	23
Хусенов М.З. Применение современных информационных технологий в практике подготовки спортсменов	25
Xusenov M.Z. Sport sohasida electron qo'llanmalarni qo'llashning afzalliklari.....	27
Шукуров Р.С., Акрамов А.Ш. Жисмоний маданият таълимини ташкил этишда замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш таълимнинг самарадорлигини ошириш кафолати.....	28
Ходжаев Б.Қ., Ботиров Х.А. Жисмоний маданият машғулотларини илғор педагогик технологиялар асосида ташкил этиш	31
Накимов Х.Н. Boshlang'ich sinf darslarining takomillashtirishga integratsion va innovatsion yondoshuv	33
Накимов Х.Н. Umumiy o'rta ta'lim maktabi o'quv fanlaridagi	35
Сатторов А.Э. Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларида касбий маданиятни шакллантириш имкониятлари	36
Ибрагимов А.К. Жисмоний тарбия ўқитувчиларининг педагог сифатида шакллантириш йўллари	39
Норкулов.Ш.М., Турғунов Б.У. Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларида касбий-маданий муносабатларни шакллантириш (кураш мисолида)	41
Farmonov O'.A. O'quvchi yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish konseptsiyasi	43
Farmonov O'.A. Bolalarning jismoniy tayyorgarligini yuqori darajada tayyorlash va o'rgatish tizimlari	44
Кодиров Ш. Жисмоний тарбия ва спортнинг бугунги кундаги ўрни ва ривожланиши.....	46
Камбаров Д., Эргашов Б., Мусулмонов Ҳ. Использование новых педагогических и информационных технологий в современном учебном процессе	47
Атамурадов Ж.Ж. Жисмоний тарбия дарсларининг сифат ва самарадорлигини оширишда ахборот технологияларидан фойдаланиш.....	48
Камбаров Д., Эргашов Б., Мусулмонов Ҳ. Использование новых педагогических и информационных технологий в современном учебном процессе.....	50
Атамурадов Ж.Ж., Латипов А.А. Использование современных информационных технологий в системе образования по физической культуре.....	52
Назаркулов С., Султонов Р., Ҳ Эргашев Б. Жисмоний тарбия дарсларида ўқув-тарбия ишларини самарали ташкил этиш маъмуни	53
Davronov I.E. O'quvchilarda sog'lom turmush tarzini shakllantirishning pedagogik jihatlari	54
Abdulxatov Z., Norova D. Ta'lim muassasalarida ta'lim va tarbiya jarayonini pedagogik texnologiya asosida tashkil etishning ahamiyati	56
Roziyeva D.S. Component of professional competencies of young teachers	58
Музафарова Ф.Б., Рамазонава О. Мактабда синфдан ташқари жисмоний тарбия ишларини йўлга қўйиш бўйича янгича ёндашув	59
II БЎЛИМ. ЎСМИРЛАР ВА ХОТИН – ҚИЗЛАР СПОРТИНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ.....	62
Кумсков М.И., Ильясова А.О., Проничкин Ю.В., Маъмуров Б.Б. Комплексная система оценки качества обучения спортсменов на основе анализа нейронными сетями видеозаписей тренировок	62
Маъмуров Б.Б., Кумсков М.И., Проничкин Ю.В., Ильясова А.О. Конструирование позы человека по фотографии на основе нейронных сетей глубокого изучения.....	63
Кравцова Л.М., Чикалин М.В. Современные подходы к контролю и оценки подготовленности легкоатлетов-барьеристов	65
Жабакон Т.В. Гендерный подход к исследованию проблемы самореализации в женском спорте	67

**ЎСИБ КЕЛАЁТГАН ЁШ АВЛОД ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯСИ ВА СПОРТДА
ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР**

**Халқаро иштирокчилар ҳамкорлигида республика илмий-амалий анжумани
материаллари**

Бухоро шаҳри, 2019 йил 7 июнь

Muharrir:

G`Murodov

Texnik muharrir:

G.Samiyeva

Musahhih:

A.Qalandarov

Sahifalovchi:

M.Ortiqova

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 06.06.2019. Bichimi 60x84 1/8. Kegli 11 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog`ozi. Bosma tobog`i 32,5. Adadi 100. Buyurtma №98.

Buxoro viloyat Matbuot va axborot boshqarmasi
“Durdoni” nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko`chasi, 11-uy.
Baxosi kelishilgan narxda.

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko`chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45